

33-NESNELERİ SIRALAMA **(PERMÜTASYON)**

Faktöriyel

Tanım: $n \in \mathbb{N}^+$ olmak üzere

1'den n 'ye kadar olan doğal sayıların çarpımına " n faktöriyel" denir ve $n!$ şeklinde gösterilir.

$$n! = 1.2.3....n$$

Not:

$$0! = 1$$

$$1! = 1$$

Ö: Aşağıdaki ifadelerin değerini bulalım.

$$3! =$$

$$5! =$$

$$\frac{10!}{8!} =$$

$$6! - 5! =$$

Sıralama(Permütasyon)

→ n tane nesne düz bir sıraya $n!$ değişik şekilde sıralanabilir.

→ n tane nesneden r tanesi

düz bir sıraya $\frac{n!}{(n-r)!}$ değişik şekilde sıralanabilir.

→ n tane elemandan a tanesi

kendi aralarında özdeş, b tanesi

kendi aralarında özdeş ise bunların

sıralaması $\frac{n!}{a!.b!}$ tane olur.

Faktöriyel İşlemleri

$$n! = n.(n-1).(n-2)....1$$

$$5! =$$

$$6! =$$

$$6! = 5!.a \text{ ise } a = ?$$

$$\text{ö: } \frac{10! - 9!}{9! - 8!} =$$

Dikkat :

$$n! = n.(n-1)!$$

$$10! = 10.9!$$

$$10! = 10.9.8!$$

$$11! = 11.10.9.8.7!$$

Nesnelerin Sıralanışı

Ö: 5 kişilik bir aile 5 tane yan yana koyulmuş sandalyeye oturacaktır.

Kaç farklı şekilde oturabilirler?

NOT : n tane nesne düz bir sıraya $n!$ tane değişik şekilde sıralanabilir.

n Tane Nesneden r Tanesini Sıralama

Ö: 10 kişinin katıldığı bir yarışma da ilk üç derece kaç farklı şekilde oluşabilir?

NOT : n tane nesnenin r tanesi sıralanacaksa çarpma kuralı ile çözmek kolaylık sağlar.

*Bazı Nesnelere Bir Arada Olması
ya da Olmaması Durumu*

Ö: 5 kişilik bir aile düz bir koltuğa yan yana oturacaktır.

- I. Kaç farklı şekilde oturabilirler?**
- II. Anne ve baba yan yana olmak şartıyla kaç farklı şekilde oturabilirler?**
- III. Anne ve baba yan yana olmamak şartıyla kaç farklı şekilde oturabilirler? Bulalım.**

*NOT : Bir arada olacak elemanlar
tek bir eleman gibi kabul edilir.
Fakat onlarda kendi aralarında yer değiştirebilir.*

Ö: Bir kitaplıkta 3 fizik, 4 kimya ve 3 matematik kitabı vardır. Bu kitaplar kitaplığa yan yana dizilecektir.

Kimya kitapları yan yana olmak şartıyla kaç farklı şekilde dizilebilirler?

Sıralamada Önünde veya Arkasında Olma Durumu

Ö: {1,2,3,4,5,6} kümesinin elemanları ile rakamları birbirinden farklı 6 basamaklı sayılar yazılacaktır.

Kaç tanesinde 2 rakamı 5'ten önce gelir?

Özdeş Elemanlar Olursa Sıralama

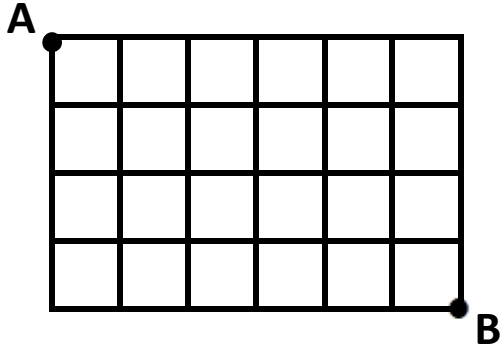
Ö: “KELEBEK” kelimesinin harflerinin yerleri değiştirilerek 7 harfli kelimeler oluşturulacaktır.

Anlamli ya da anlamsız kaç farklı kelime oluşturulabilir?

Ö: aaabbbccc

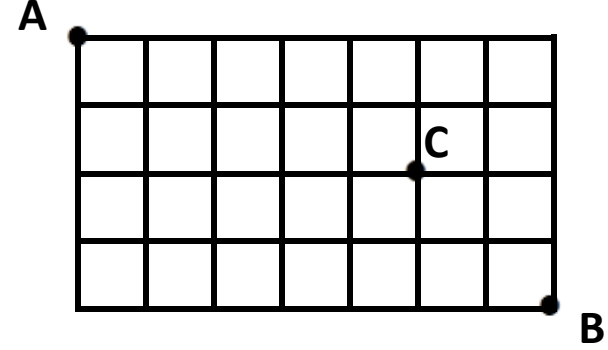
Harfleri yer değiştirerek anlamlı ya da anlamsız a ile başlayan kaç farklı kelime oluşturulabilir?

Ö:

Yukarıdaki şekilde A köşesinden B köşesine birbirine dik kesişen yollar görülmektedir. Bu yollarda A'dan B'ye en kısa yoldan kaç farklı şekilde gidilebilir?

Ö:

Yukarıdaki şekilde A'dan B'ye gidilecektir. C noktasından da geçen en kısa yol kaç farklı şekilde çizilebilir?